

Suvestinė redakcija nuo 2013-06-19

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [59-2329](#), i. k. 109301MISAK00D1-265

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL EUROPOS SĄJUNGOS FINANSINIO INSTRUMENTO LIFE+ PROGRAMOS
BENDROJO FINANSAVIMO LĖŠŲ SKYRIMO EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS
FINANSINIO INSTRUMENTO LIFE+ PROJEKTAMS BENDRAI FINANSUOTI IR
PARAIŠKŲ PROJEKTAMS FINANSUOTI EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS
FINANSINIO INSTRUMENTO LIFE+ LĖŠOMIS TEIKIMO EUROPOS KOMISIJAI
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2009 m. gegužės 11 d. Nr. D1-265
Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [D1-1008](#), 2011-12-22, Žin., 2011, Nr. 161-7644 (2011-12-29), i. k. 111301MISAK0D1-1008

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 (Žin., 1998, Nr. [84-2353](#); 2008, Nr. 46(1)-1725), 7.2 punktu ir atsižvelgdamas į 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 614/2007 dėl aplinkos finansinio instrumento (LIFE+) (OL 2007 L 149, p. 1):

1. Tvirtinu Europos Sąjungos finansinio instrumento LIFE+ programos bendrojo finansavimo lėšų skyrimo Europos Sąjungos aplinkos finansinio instrumento LIFE+ projektams bendrai finansuoti ir paraiškų projektams finansuoti Europos Sąjungos aplinkos finansinio instrumento LIFE+ lėšomis teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašą (pridedama).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-1008](#), 2011-12-22, Žin., 2011, Nr. 161-7644 (2011-12-29), i. k. 111301MISAK0D1-1008

2. P a v e d u:

2.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai per 1 mėnesį parengti ir, suderinus su Aplinkos ministerija, patvirtinti sutarties dėl LIFE + projektų bendrojo finansavimo formą, šios sutarties sudarymo, lėšų planavimo, mokėjimo grafiko sudarymo ir atsiskaitymo už panaudotas lėšas tvarką;

2.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai sudaryti 2.1 punkte nurodytas sutartis su projektų vykdytojais;

2.3. Aplinkos ministerijos sekretoriui Inesiui Kiškiui šio įsakymo kontrolę.

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2009 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. D1-265
(2013 m. birželio 13 d. įsakymo Nr. D1-442
redakcija)

**EUROPOS SĄJUNGOS FINANSINIO INSTRUMENTO LIFE+ PROGRAMOS
BENDROJO FINANSAVIMO LĖŠŲ SKYRIMO EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS
FINANSINIO INSTRUMENTO LIFE+ PROJEKTAMS IR PARAIŠKŲ
PROJEKTAMS FINANSUOTI EUROPOS SĄJUNGOS APLINKOS FINANSINIO
INSTRUMENTO LIFE+ LĖŠOMIS TEIKIMO EUROPOS KOMISIJAI TVARKOS
APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Europos Sąjungos finansinio instrumento LIFE+ programos bendrojo finansavimo lėšų skyrimo Europos Sąjungos aplinkos finansinio instrumento LIFE+ projektams ir paraiškų projektams finansuoti Europos Sąjungos aplinkos finansinio instrumento LIFE+ lėšomis teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis 2007 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 614/2007 dėl aplinkos finansinio instrumento (LIFE +) (OL 2007 L 149, p. 1) (toliau – LIFE+ reglamentas), Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu (Žin., 1996, Nr. [84-2000](#); 2006, Nr. [4-102](#)), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 452 „Dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo Europos Bendrijų programose koordinavimo ir atsakomybės“ (Žin., 2005, Nr. [53-1803](#)), Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašu, patvirtintu 2010 m. rugšėjo 14 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-762 (Žin., 2010, Nr. [110-5648](#)). Tvarkos apraše naudojamos sąvokos atitinka šiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

2. Tvarkos aprašas reglamentuoja:

2.1. paraiškų projektams, kurie numatomi finansuoti Europos Sąjungos (toliau – ES) aplinkos finansinio instrumento LIFE+ (toliau – LIFE+) lėšomis (toliau – LIFE+ projektai), teikimą Europos Komisijai;

2.2. paraiškų LIFE+ projektams bendrai finansuoti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto programos „Europos Sąjungos finansinio instrumento LIFE+ programa“ (toliau – LIFE+ biudžeto programa) lėšomis rengimą ir teikimą Aplinkos ministerijai, šių paraiškų vertinimą, sprendimo dėl lėšų skyrimo iš LIFE+ biudžeto programos LIFE+ projektams įgyvendinti (toliau – Bendrasis finansavimas) priėmimą ir įgyvendinimo priežiūrą.

3. Tvarkos aprašas skirtas:

3.1. pareiškėjams, norintiems parengti paraiškas LIFE+ projektams bendrai finansuoti LIFE+ biudžeto programos lėšomis (toliau – Bendrojo finansavimo paraiškos) ir teikti jas Aplinkos ministerijai;

3.2. pareiškėjams, norintiems pagal LIFE+ reglamentą parengti Europos Komisijos nustatytos formos paraiškas LIFE+ projektams finansuoti LIFE+ lėšomis (toliau – LIFE+ paraiškos) ir teikti jas Europos Komisijai;

3.3. Aplinkos ministerijos struktūriniams padaliniais, nagrinėjantiems pateiktas LIFE+ paraiškas;

3.4. Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo komitetui (toliau – Komitetas);

3.5. Aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūrai (toliau – Agentūra), vykdančiai LIFE+ biudžeto programą.

II. BENDROJO FINANSAVIMO PASKIRTIS.

REIKALAVIMAI TINKAMOMS IŠLAIDOMS IR LĖŠŲ APSKAITA

4. Bendrojo finansavimo skyrimo tikslai atitinka LIFE+ reglamente nustatytus LIFE+ tikslus.

5. Bendrojo finansavimo lėšos skiriamos šioms veiklos rūšims:

5.1. bendrai finansuoti Europos Komisijos atrinktus LIFE+ projektus, kaip tinkamus finansuoti LIFE+ lėšomis;

5.2. organizuoti Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimą;

5.3. organizuoti LIFE+ paraiškų pirminę patikrą;

5.4. organizuoti Bendrojo finansavimo lėšomis finansuojamų LIFE+ projektų priežiūrą;

5.5. rinkti, kaupti ir sisteminti informaciją apie Bendrojo finansavimo lėšomis finansuojamus LIFE+ projektus;

5.6. viešinti ir populiarinti LIFE+ teikiamas galimybes tarp potencialių pareiškėjų.

6. Ne mažiau kaip 78 procentai Aplinkos ministerijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės skiriamų asignavimų iš LIFE+ biudžeto programos bendrojo finansavimo lėšų skiriama LIFE+ projektams bendrai finansuoti (Tvarkos aprašo 5.1 punktas). Likusios lėšos, esant poreikiui, gali būti skiriamos finansuoti veiklos rūšims, nurodytoms Tvarkos aprašo 5.2–5.6 punktuose.

7. Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojama ne daugiau kaip 25 procentai visų LIFE+ projekto tinkamų finansuoti išlaidų. Išskirtiniais atvejais, kai LIFE+ projekto tikslas susijęs su įgyvendinimu aplinkos apsaugos prioritetinių tikslų, nustatytų atitinkamos srities strateginio planavimo dokumentuose, Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojama ne daugiau kaip 35 procentai visų LIFE+ projekto tinkamų finansuoti išlaidų. Bet kuriuo Bendrojo finansavimo atveju pagrindinis naudos gavėjas privalo savo lėšomis prisidėti prie LIFE+ projekto finansavimo.

8. Naudojant Bendrojo finansavimo lėšas, pirkimai vykdomi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka, jeigu pareiškėjas yra perkančioji organizacija pagal šį įstatymą, arba vadovaujantis Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašu, jeigu pareiškėjas nėra perkančioji organizacija pagal Viešųjų pirkimų įstatymą.

9. Išlaidos nuo LIFE+ projekto pradžios iki pabaigos tinkamos apmokėti Bendrojo finansavimo lėšomis, jeigu jos pripažįstamos tinkamomis pagal Tvarkos aprašo 10–13 punktus.

10. Tinkamos Bendrojo finansavimo išlaidos atitinka Bendrosiose sąlygose, nurodytose Tvarkos aprašo 14 punkte, nustatytas tinkamas išlaidas. Skirtingai negu nurodyta Bendrosiose sąlygose, Bendrojo finansavimo lėšomis galima apmokėti pridėtinės vertės mokestį (PVM).

11. Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojamos tik LIFE+ projektų veiklos rūšys, kurios įgyvendinamos Lietuvos Respublikoje, jos teritorinėje jūroje ir išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje.

12. Jeigu vykdant tarpvalstybinio LIFE+ projekto veiklos rūšis išlaidų neįmanoma susieti su kurios nors iš LIFE+ projekte dalyvaujančių valstybių teritorija, tačiau tokios išlaidos yra būtinos LIFE+ projektui įgyvendinti (pvz., LIFE+ projekto viešinimui, kanceliarijos išlaidoms ir pan.), Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojama proporcinga veiklos dalis, tokiai veiklai reikalingą lėšų kiekį dalinant iš valstybių, dalyvaujančių LIFE+ projekte, skaičiaus.

13. Bendrojo finansavimo lėšos apskaitomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų apskaitą ir buhalterinės apskaitos principus, atsižvelgiant į įmonės tipą.

III. KVIETIMO TEIKTI PARAIŠKAS IR INFORMACIJOS APIE BENDRĄJĮ FINANSAVIMĄ SKELBIMAS

14. Kasmetinį kvietimą teikti paraiškas pasinaudoti LIFE+ (toliau – Kvietimas) skelbia

Europos Komisija. Kartu paskelbiamas ir atskiras kiekvienam LIFE+ komponentui LIFE+ paraiškų rengimo paketas (*Application package*), susidedantis iš Gairių pareiškėjams (*Guidelines for applicants*), Vertinimo gairių (*Guide for the evaluation of LIFE+ Project proposals*), Bendrųjų sąlygų (*Common Provisions*), LIFE+ paraiškos formos ir kitų su paraiška teikiamų dokumentų ir formų.

15. Europos Komisijai paskelbus Kvietimą, Aplinkos ministerijos interneto svetainės www.am.lt rubrikoje, skirtoje ES finansinei paramai, per 5 darbo dienas paskelbiama ši informacija:

15.1. pranešimas apie Kvietimą su nuoroda į oficialų Europos Komisijos interneto tinklalapį, skirtą LIFE+;

15.2. informacija apie Europos Komisijos nustatytus metinius orientacinius nacionalinius asignavimus pateikiamiems LIFE+ projektams finansuoti;

15.3. informacija apie galimybes gauti Bendrąjį finansavimą LIFE+ projektų įgyvendinimui (galimi pareiškėjai, pagrindinės finansavimo sąlygos, kita informacija);

15.4. Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijų paskelbimo data, kuri negali būti vėlesnė kaip 10 darbo dienų nuo Kvietimo paskelbimo dienos;

15.5. data, iki kurios pareiškėjai turi Aplinkos ministerijai pateikti Tvarkos aprašo 21 punkte nustatyto turinio Bendrojo finansavimo paraiškas. Ši data turi būti ne ankstesnė kaip 1 mėnuo nuo informacijos apie Kvietimą paskelbimo Aplinkos ministerijos svetainėje dienos;

15.6. data, iki kurios pareiškėjai turi Aplinkos ministerijai pateikti LIFE+ paraiškas, kaip nustatyta Tvarkos aprašo IX skyriuje;

15.7. data, iki kurios pareiškėjai turi pateikti Aplinkos ministerijai prašymus užpildyti ir pasirašyti Bendrojo finansavimo deklaraciją, Pritarimo LIFE+ projektui deklaraciją ar kitas Europos Komisijos nustatytas formas. Ši data negali būti vėlesnė kaip 10 darbo dienų iki LIFE+ paraiškų pateikimo Aplinkos ministerijai datos, nurodytos Tvarkos aprašo 15.6 punkte;

15.8. data, iki kurios Aplinkos ministerija, kaip atsakinga institucija, turi Europos Komisijai pateikti gautas LIFE+ paraiškas;

15.9. informacija apie asmenį ryšiams LIFE+ klausimais Lietuvoje (toliau – kontaktinis LIFE+ asmuo) ir nuoroda į oficialų Europos Komisijos tinklalapį, skirtą LIFE+, kuriame pateikiama informacija apie kontaktinius LIFE+ asmenis valstybėse narėse.

16. Tvarkos aprašo 15 punkte nurodytos informacijos paskelbimą organizuoja Aplinkos ministerijos Europos Sąjungos paramos administravimo departamentas (toliau – ESPAD).

IV. REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS. BENDROJO FINANSAVIMO PARAIŠKŲ TEIKIMAS APLINKOS MINISTERIJAI

17. Bendrojo finansavimo paraiškų teikėjais ir pagrindiniais naudos gavėjais gali būti visi viešieji juridiniai asmenys ir privatūs pelno nesiekiantys juridiniai asmenys.

18. Teikiant Bendrojo finansavimo paraiškas, susiję naudos gavėjai privalo būti atsakingi už vienos ar kelių LIFE+ projekto veiklos rūšių įgyvendinimą, prisidėti prie LIFE+ projekto finansavimo. Jie negali būti rangovai įgyvendinant projekto veiklas.

19. Jeigu projekto veiklos rūšys reikalauja tiesioginio Aplinkos ministerijos dalyvavimo (pvz., projekto metu parengtų dokumentų derinimo, tvirtinimo ar kitais atvejais) ir (arba) Europos Komisijai rekomendavus, Aplinkos ministerija gali tapti susijusiu naudos gavėju projekte.

20. Kai numatoma įgyvendinti tarpvalstybinį LIFE+ projektą:

20.1. jeigu numatomas pagrindinis naudos gavėjas registruotas Lietuvos Respublikoje, Bendrojo finansavimo paraišką rengia ir Aplinkos ministerijai Tvarkos aprašo nustatyta tvarka teikia pagrindinis naudos gavėjas;

20.2. jeigu numatomas pagrindinis naudos gavėjas registruotas ne Lietuvos Respublikoje, Bendrojo finansavimo paraišką Aplinkos ministerijai teikia Lietuvos

Respublikoje registruotas susijęs naudos gavėjas, kartu pateikdamas rašytinį laisvos formos pagrindinio naudos gavėjo pritarimą, kuriame:

20.2.1. nurodoma, kad veiklos rūšys, kuriomis susijęs naudos gavėjas dalyvauja LIFE+ projekte, yra neatsiejama ir reikalinga LIFE+ projekto dalis;

20.2.2. nurodoma, kad pagrindinis naudos gavėjas supranta ir sutinka, jog Bendrojo finansavimo lėšomis gali būti finansuojamos tik veiklos rūšys (arba ta jų dalis), kurios įgyvendinamos Lietuvos Respublikoje, jos teritorinėje jūroje ir išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje;

20.3. Tvarkos aprašo 21.2 punkte nurodytoje LIFE+ projekto koncepcijoje pateiktame finansavimo plane turi būti atskira lentelė pateiktas Lietuvos Respublikoje, jos teritorinėje jūroje ir išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje vykdomų veiklos rūšių finansavimo planas.

21. Pareiškėjai, pagal Tvarkos aprašo reikalavimus pretenduojantys gauti Bendrojo finansavimo lėšų LIFE+ projektui įgyvendinti, iki Tvarkos aprašo 15.5 punkte nurodyto termino privalo Aplinkos ministerijai pateikti įstaigos vadovo ar jo įgalioto asmens pasirašytą Bendrojo finansavimo paraišką, kuri susideda iš:

21.1. prašymo, kuriame nurodomas preliminarus LIFE+ projekto pavadinimas lietuvių ir anglų kalbomis, preliminarai LIFE+ projekto vertė, numatoma prašyti LIFE+ ir Bendrojo finansavimo lėšų suma;

21.2. LIFE+ projekto koncepcijos, parengtos pagal Tvarkos aprašo 1 priede nustatytą formą. LIFE+ projekto koncepcijos skaitmeninė „MS Office“ ar analogišku programų paketu parengta kopija pateikiama kontaktiniam LIFE+ asmeniui.

V. BENDROJO FINANSAVIMO PARAIŠKŲ VERTINIMAS

22. Tvarkos aprašo 21 punkte nurodytų dokumentų priėmimą, jų pirminį tikrinimą vykdo ESPAD.

23. ESPAD patikrina, ar pateikti visi Tvarkos aprašo 21 punkte nurodyti dokumentai, įvertina, ar Bendrojo finansavimo paraiškos atitinka Gairėse pareiškėjams nustatytas atitinkamo LIFE+ komponento remiamas kryptis ir veiklos rūšis.

24. Pareiškėjai, kurių pateiktos Bendrojo finansavimo paraiškos neatitinka Gairėse pareiškėjams nustatytų atitinkamo LIFE+ komponento remiamų krypčių ir veiklos rūšių, informuojami apie tai raštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 15.5 punkte nurodytos datos. Rašte nurodomas terminas, per kurį Bendrojo finansavimo paraiška gali būti patikslinta. Pareiškėjas informuojamas apie teisę rengti LIFE+ paraišką ir teikti ją Europos Komisijai nesinaudojant Lietuvos Respublikos skiriamu Bendrojo finansavimu.

25. Tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka patikslintos Bendrojo finansavimo paraiškos ir pareiškėjų pateiktos Bendrojo finansavimo paraiškos, atitinkančios Gairėse pareiškėjams nustatytas atitinkamo LIFE+ komponento remiamas kryptis ir veiklos rūšis, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Tvarkos aprašo 15.5 punkte nustatytos datos teikiamos nagrinėti aplinkos ministro įsakymu patvirtinto Komiteto nariams.

26. Komiteto sudėtį per 5 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 15.5 punkte nurodytos datos aplinkos ministrui tvirtinti teikia ESPAD, siūlydamas į Komitetą Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių atstovus pagal kompetenciją, atsižvelgiant į gautų Bendrojo finansavimo paraiškų temas. Komitetas Bendrojo finansavimo paraiškas nagrinėja vadovaudamasis Tvarkos aprašo nuostatomis, Komiteto patvirtintu darbo reglamentu, kitais teisės aktais. Komiteto priimami sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio. Komiteto posėdžius pagal poreikį organizuoja ESPAD.

27. Bendrojo finansavimo paraiškos teikiamos vertinti Komiteto nariams pagal kompetenciją, su kurių veiklos sritimis yra susiję numatomi įgyvendinti LIFE+ projektai. Nagrinėdami Bendrojo finansavimo paraiškas, Komiteto nariai gali teikti pareiškėjams klausimus, prašyti patikslinti Bendrojo finansavimo paraiškoje pateiktą informaciją ir pan.

Susirašinėti su pareiškėjais galima elektroniniu paštu.

28. Komiteto nariai pagal kompetenciją nagrinėja Bendrojo finansavimo paraiškas ir organizuoja šių paraiškų nagrinėjimą Aplinkos ministerijos struktūriniuose padaliniuose, įstaigose prie Aplinkos ministerijos ir Aplinkos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtose įstaigose taip, kad paraišką įvertintų ne mažiau kaip 3 atitinkamos srities specialistai.

29. Atliekant Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimą, turi būti laikomasi šių principų:

29.1. skaidrumo ir nešališkumo – visi vertintojai privalo deklaruoti galimą interesų konfliktą, jeigu toks yra;

29.2. konfidencialumo – turi būti užtikrintas Bendrojo finansavimo paraiškoje ir kituose pareiškėjo pateiktuose dokumentuose esančios informacijos naudojimas tik vertinimo tikslais.

30. Bendrojo finansavimo paraiškos vertinamos vadovaujantis aplinkos ministro patvirtintais vertinimo kriterijais (toliau – Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijai). Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijai rengiami atsižvelgiant į LIFE+ reglamento nuostatas, Gaires pareiškėjams, Lietuvos Respublikos teisės aktus, strateginio planavimo ir kitus dokumentus.

31. Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijai tvirtinami aplinkos ministro įsakymu, kurio projektą rengia ir per 5 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 14 punkte nurodyto Kvietimo paskelbimo dienos aplinkos ministrui tvirtinti teikia ESPAD.

32. Komiteto nariai išnagrinėja Bendrojo finansavimo paraiškas ir ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Bendrojo finansavimo paraiškų pateikimo jiems dienos teikia ESPAD išvadas (toliau – išvados), kuriose:

32.1. paraiškos vertinamos balais pagal Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijus;

32.2. nurodo, ar svarbi aplinkosaugos problema, kuriai spręsti skirtas LIFE+ projektas, Lietuvoje ir Europos Sąjungoje atsižvelgiant į atitinkamų sričių Lietuvos ir Europos Sąjungos strateginius dokumentus;

32.3. nurodo, ar LIFE+ projekte suderinti tikslai, veiklos rūšys ir siejami rezultatai;

32.4. jeigu LIFE+ paraiška teikiama Bendrojo finansavimo lėšoms gauti pagal LIFE+ komponentą „Gamta ir biologinė įvairovė“:

32.4.1. nurodo, ar LIFE+ projektą numatoma įgyvendinti atsižvelgiant į geriausią naudojamą praktiką ir (arba) yra demonstratyvus, ar LIFE+ projektas prisideda prie 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB „Dėl laukinių paukščių apsaugos“ ir 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 22.7.1992, p. 7) tikslų įgyvendinimo;

32.4.2. nurodo, ar LIFE+ projektas yra demonstratyvus ir (arba) inovatyvus, siekiantis prisidėti prie Europos Komisijos galutinio komunikato COM (2006) „Biologinės įvairovės mažėjimo sustabdymas iki 2010 m. ir jos išsaugojimas ateityje – Ekosistemų funkcijų išsaugojimas žmonių gerovei“ ir galutinio komunikato COM (2010) 4: „ES biologinės įvairovės srities tikslo ir vizijos po 2010 m. pasirinktys“ tikslų įgyvendinimo;

32.5. jeigu LIFE+ paraiška teikiama Bendrojo finansavimo lėšoms gauti pagal LIFE+ komponentą „LIFE+ aplinkos politika ir valdymas“ (gali būti aprašyti abu arba vienas iš dviejų kriterijų):

32.5.1. nurodo, ar LIFE+ projekte pateikiami aplinkosauginių problemų sprendimai yra inovatyvūs ir (arba) demonstratyvūs, ar yra galimybė pritaikyti LIFE+ projekto praktiką kitose vietovėse ar srityse;

32.5.2. nurodoma, ar LIFE+ projektas prisideda prie miškų aplinkosauginės būklės stebėsenos;

32.6. jeigu LIFE+ paraiška teikiama Bendrojo finansavimo lėšoms gauti pagal LIFE+ komponentą „LIFE+ informacija ir ryšiai“, nurodoma, kiek LIFE+ projekto veiklos rūšys atitinka šio LIFE+ komponento Gairių pareiškėjams antrajame skyriuje esantį orientacinį pageidaujamų temų sąrašą, nacionalinius strateginio planavimo dokumentus.

33. Paraiškos įvertinamos balais pagal Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijus apibendrinant Aplinkos ministerijos struktūrinių padalinių, įstaigų prie Aplinkos ministerijos ir Aplinkos ministerijos reguliavimo sričiai priskirtų įstaigų specialistų pateiktus vertinimus, kaip nurodyta Tvarkos aprašo 28 punkte.

34. ESPAD per 5 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 32 punkte nurodytos Išvadų pateikimo datos organizuoja Komiteto posėdį. ESPAD susistemina Išvadose pateiktą informaciją ir teikia ją Komiteto nariams ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki Komiteto posėdžio dienos.

35. Posėdyje vertindamas ESPAD pateiktą informaciją, Komitetas vadovaujasi Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo kriterijais, atsižvelgia į aplinkosaugos problemas, nagrinėjamos LIFE+ projekto koncepcijoje, aktualumą, įvertina jos atitiktį strateginio planavimo dokumentams ir, atsižvelgdamas į numatomas LIFE+ biudžeto programos lėšas, priima vieną iš šių sprendimų:

35.1. kuriuos LIFE+ projektus rekomenduojama įtraukti į aplinkos ministro įsakymu tvirtinamą LIFE+ projektų, kuriems Aplinkos ministerija pritaria ir numato skirti Bendrąjį finansavimą iš LIFE+ biudžeto programos, jeigu šių LIFE+ projektų įgyvendinimui pritars ir LIFE+ lėšų skirs Europos Komisija, sąrašą (toliau – Preliminarus bendrojo finansavimo sąrašas) ir kokią Bendrojo finansavimo sumą rekomenduojama skirti atitinkamam projektui;

35.2. kuriuos LIFE+ projektus rekomenduojama įtraukti į aplinkos ministro įsakymu tvirtinamą sąrašą LIFE+ projektų, kuriems Aplinkos ministerija pritaria, tačiau Bendrasis finansavimas iš LIFE+ biudžeto programos jiems galėtų būti skiriamas, jei Europos Komisija nepatvirtintų projektų iš Preliminaraus bendrojo finansavimo sąrašo, (toliau – Rezervinis bendrojo finansavimo sąrašas);

35.3. kuriems LIFE+ projektams rekomenduoti neskirti Bendrojo finansavimo iš LIFE+ biudžeto programos;

35.4. jeigu Komitetui priėmus Tvarkos aprašo 35.1–35.3 punktuose nurodytus sprendimus projektams rekomenduojama skirti suma mažesnė negu Tvarkos aprašo 15.2 punkte nurodytos sumos, Komitetas gali siūlyti skelbti papildomą kvietimą. Esant tokiam pasiūlymui, ESPAD inicijuoja papildomo kvietimo paskelbimą. Preliminarus bendrojo finansavimo sąrašas teikiamas tvirtinti Tvarkos aprašo VI skyriuje nustatyta tvarka ir gali būti papildomas projektais, atrinktais pagal papildomą kvietimą.

36. Tvarkos aprašo 35 punkte nurodytas rekomendacijas Komitetas priima posėdžio metu ir įformina protokolu.

VI. BENDROJO FINANSAVIMO SKYRIMAS

37. Bendrojo finansavimo lėšos skiriamos dviem etapais:

37.1. aplinkos ministro įsakymu tvirtinamas Preliminarus bendrojo finansavimo sąrašas, į kurį įtraukiami LIFE+ projektai, kurie bus finansuojami Bendrojo finansavimo lėšomis, jei jiems pritars ir finansavimą skirs Europos Komisija. Šiuo įsakymu numatomas skirti Bendrojo finansavimo lėšų kiekis preliminarus. Kartu su Preliminariu bendrojo finansavimo sąrašu tvirtinamas ir Rezervinis bendrojo finansavimo sąrašas. Rezervinis bendrojo finansavimo sąrašas sudaromas prioriteto tvarka, atsižvelgiant į Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo rezultatus. Šio įsakymo projektą, vadovaudamasis Komiteto priimtais sprendimais, nurodytais Tvarkos aprašo 35 punkte, per 5 darbo dienas nuo Komiteto posėdžio protokolo pasirašymo dienos parengia ir teikia aplinkos ministrui tvirtinti ESPAD. Šiame įsakyme turi būti nurodyta, kad sprendimas skirti Bendrojo finansavimo lėšas LIFE+ projektams ir nurodytas Bendrojo finansavimo lėšų kiekis yra preliminarūs; sprendimas skirti Bendrojo finansavimo lėšas ir lėšų kiekis galutinai bus patvirtintas Europos Komisijai atlikus LIFE+ projektų vertinimą, pritarus jų įgyvendinimui ir pakvietus pareiškėjus pasirašyti sutartį tarp Europos Komisijos ir pareiškėjo dėl atitinkamo LIFE+ projekto finansavimo.

Apie Preliminaraus bendrojo finansavimo sąrašo ir Rezervinio bendrojo finansavimo

sąrašo patvirtinimą pareiškėjai informuojami raštu ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo įsakymo įsigaliojimo dienos. Pareiškėjams, kurių projektai įtraukti į Preliminarų bendrojo finansavimo sąrašą, pateikiamos Aplinkos ministerijos, kaip bendrojo finansuotojo, deklaracijos (toliau – Bendrojo finansavimo deklaracija).

Jeigu pareiškėjo pateikta Bendrojo finansavimo paraiška įrašoma į Rezervinį bendrojo finansavimo sąrašą arba priimtas sprendimas skirti mažesnę Bendrąjį finansavimą, negu pareiškėjas prašė, pareiškėjas informuojamas apie galimybę tęsti LIFE+ paraiškos teikimą Europos Komisijai nesinaudojant Lietuvos Respublikos skiriamu Bendruoju finansavimu arba atsisakyti vykdyti projektą. Rašte turi būti nurodomas terminas, iki kurio pareiškėjas privalo informuoti Aplinkos ministeriją apie sprendimą.

Sprendimas neskirti Bendrojo finansavimo įforminamas Aplinkos ministerijos raštu, kuriame nurodomi sprendimą pagrindžiantys motyvai ir sprendimo apskundimo tvarka.

37.2. Europos Komisijai priėmus teigiamą sprendimą dėl LIFE+ projekto finansavimo, nustačius Europos Sąjungos lėšomis tinkamų finansuoti išlaidų dydį, pakvietus pareiškėją pasirašyti sutartį tarp Europos Komisijos ir pareiškėjo dėl atitinkamo LIFE+ projekto finansavimo ir paprašius atnaujinti Bendrojo finansavimo deklaraciją, pareiškėjas persiunčia Aplinkos ministerijai šio Europos Komisijos prašymo ir galutinės LIFE+ paraiškos kopijas.

ESPAD, atsižvelgdamas į iš pareiškėjų gautą informaciją, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šios informacijos gavimo Aplinkos ministerijoje dienos, parengia ir teikia aplinkos ministrui tvirtinti galutinį sąrašą LIFE+ projektų, kuriems Aplinkos ministerija numato skirti Bendrąjį finansavimą, (toliau – Galutinis bendrojo finansavimo sąrašas).

38. Tvarkos aprašo 37.2 punkte nurodytu atveju Bendrojo finansavimo deklaracijos atnaujinamos ir išsiunčiamos pareiškėjams, kuriems Europos Komisija siūlo pasirašyti sutartis dėl LIFE+ projekto finansavimo: per 5 darbo dienas nuo Galutinio bendrojo finansavimo sąrašo patvirtinimo dienos ESPAD, atsižvelgdamas į Tvarkos aprašo 7 ir 39 punktuose nurodytas sąlygas ir kad Bendrojo finansavimo lėšos skiriamos tik toms LIFE+ projektų veiklos rūšims bendrai finansuoti, kurios įtrauktos į Europos Komisijos patvirtintą LIFE+ paraišką, kuri tampa sudėtine Europos Bendrijos paramos skyrimo sutarties, sudaromos tarp Europos Komisijos ir pareiškėjo, dalimi, parengia ir teikia aplinkos ministrui arba jo įgaliotam asmeniui pasirašyti atnaujintas Bendrojo finansavimo deklaracijas. Atnaujintų Bendrojo finansavimo deklaracijų kopijos pateikiamos Agentūrai.

39. Bendrojo finansavimo lėšų suma, kurią numatoma skirti LIFE+ projektams, įtrauktiems į Preliminarų ir Galutinį bendrojo finansavimo sąrašus, negali viršyti 60 procentų Tvarkos aprašo 15.2 punkte nurodytos sumos.

40. Atsižvelgiant į LIFE+ biudžeto programoje numatytą Bendrojo finansavimo lėšų kiekį ir (arba) įvertinus finansinį LIFE+ projekto pagrįstumą įtraukiant LIFE+ projektą į Preliminarų arba Rezervinį bendrojo finansavimo sąrašą, gali būti siūloma skirti mažesnę Bendrąjį finansavimą už pareiškėjo prašytą sumą. Apie tai pareiškėjas informuojamas raštu Tvarkos aprašo 37.1 punkte nustatyta tvarka.

41. Jeigu Tvarkos aprašo 37.1 punkte nurodytu atveju priimtas sprendimas skirti mažesnę finansavimą už pareiškėjo prašytą sumą arba pareiškėjas prašė Bendrojo finansavimo lėšų sumų mažesnėmis finansavimo proporcijomis, nei numatyta Tvarkos aprašo 7 punkte, arba atsiradus projekto papildomo finansavimo poreikiui dėl padidėjusio bendro projekto biudžeto ar kitų priežasčių, kurių nebuvo galima numatyti teikiant paraišką, pareiškėjas gali teikti prašymą Aplinkos ministerijai padidinti Bendrojo finansavimo dalį nepažeidžiant Tvarkos aprašo 7 punkte nustatytų ribų. Raštu pateiktame prašyme turi būti nurodytas projekto pavadinimas, kuriais metais teikta pradinė paraiška, priežastys, kodėl iškilo papildomo finansavimo poreikis, priežastys, kodėl papildomo finansavimo nebuvo galima numatyti teikiant Bendrojo finansavimo paraišką, pateikiami tai įrodantys dokumentai arba jų kopijos, nurodoma sąsaja su aplinkos apsaugos prioritetiniais tikslais, kaip nustatyta Tvarkos aprašo 7 punkte, jeigu siekiama gauti daugiau kaip 25 procentus visų LIFE+ projekto tinkamų finansuoti išlaidų. Sprendimas dėl papildomo Bendrojo finansavimo lėšų skyrimo tvirtinamas

aplinkos ministro įsakymu. Prireikus organizuojamas Bendrojo finansavimo deklaracijų atnaujinimas.

42. Jeigu Europos Komisija nepatvirtina kurio nors LIFE+ projekto iš Preliminaraus bendrojo finansavimo sąrašo, pirmenybę pagal Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimo rezultatus Rezerviniame bendrojo finansavimo sąraše turintys LIFE+ projektai perkeliama į Preliminarų bendrojo finansavimo sąrašą neviršijant LIFE+ biudžeto programos lėšų sumos. Jeigu Rezervinis bendrojo finansavimo sąrašas nesudarytas arba jame esantys LIFE+ projektai nefinansuojami Europos Komisijos, Bendrojo finansavimo likutis gali būti perskirstomas LIFE+ projektams, esantiems Preliminariame bendrojo finansavimo sąraše, kaip papildomos Bendrojo finansavimo lėšos.

43. Informacija apie LIFE+ projektus, kuriems nuspręsta skirti Bendrojo finansavimo lėšų, turi būti paskelbta Aplinkos ministerijos interneto svetainės rubrikoje, skirtoje ES finansinei paramai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo įsakymo, kuriuo patvirtinamas Galutinis bendrojo finansavimo sąrašas, įsigaliojimo datos. Šioje informacijoje turi būti nurodyti pareiškėjai, LIFE+ projektų pavadinimai, planuojama veikla ir rezultatai, numatomo skirti finansavimo (Europos Komisijos ir Bendrojo finansavimo) dydis.

VII. BENDROJO FINANSAVIMO SUTARČIŲ SUDARYMAS IR LĖŠŲ MOKĖJIMAS

44. Agentūra per 10 darbo dienų nuo aplinkos ministro pasirašytų Bendrojo finansavimo deklaracijų ir įsakymo, kuriuo patvirtinamas Galutinis bendrojo finansavimo sąrašas, kopijų gavimo dienos kviečia pareiškėją sudaryti LIFE+ projekto bendrojo finansavimo sutartį (toliau – Bendrojo finansavimo sutartis).

45. Bendrojo finansavimo sutarties formą, išlaidų ir pirkimų planavimo, mokėjimo grafiko sudarymo ir atsiskaitymo už panaudotas lėšas formas tvirtina Agentūra, suderinusi su Aplinkos ministerija.

46. Informacija apie LIFE+ projektus, dėl kurių įgyvendinimo pasirašytos Bendrojo finansavimo sutartys, turi būti paskelbta Agentūros interneto svetainėje ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šių sutarčių pasirašymo dienos. Šioje informacijoje turi būti nurodyti pareiškėjai, LIFE+ projektų pavadinimai, planuojama veikla ir rezultatai, numatomo skirti finansavimo (Europos Komisijos ir Bendrojo finansavimo) dydis, bendra projekto vertė, gali būti pateikta kita su LIFE+ projektu susijusi informacija.

47. Pareiškėjai, Europos Komisijai teikdami pažangos, tarpines ar galutinę ataskaitas, jų kopijas elektroniniu būdu (el. paštu, laikmenoje arba nuoroda interneto svetainėje), pateikia kontaktiniam LIFE+ asmeniui, kurio elektroninio pašto adresas skelbiamas Tvarkos aprašo 15.9 punkte nustatyta tvarka.

48. Agentūros su pareiškėju sudaromoje Bendrojo finansavimo sutartyje turi būti numatytas su pareiškėju suderintas mokėjimų grafikas. Mokėjimų grafike numatoma, kokiais terminais ir kokiomis proporcijomis pervedamos Bendrojo finansavimo lėšos.

49. Bendrojo finansavimo lėšos gali būti mokamos už patirtas išlaidas arba avansu. Avansas negali būti didesnis negu 40 proc. LIFE+ projektui skiriamo Bendrojo finansavimo.

50. Paskutinis mokėjimas negali būti mažesnis negu 5 proc. LIFE+ projektui skiriamo Bendrojo finansavimo.

51. Paskutinis Bendrojo finansavimo mokėjimas vykdomas pasibaigus LIFE+ projekto veiklos rūšims, kai pareiškėjas pateikia galutinę audito ataskaitą.

VIII. BENDROJO FINANSAVIMO SUTARČIŲ VYKDYMO KONTROLĖ

52. Pareiškėjas su kiekvienu mokėjimo prašymu (pradedant nuo antrojo mokėjimo) Agentūrai pateikia auditoriaus patvirtintą pažymą ir Agentūros nustatytos formos finansinę ataskaitą apie įsigytas prekes, atliktus darbus ir (arba) paslaugas apie išmokėto Bendrojo

finansavimo lėšų kiekio panaudojimą (toliau – Finansinė ataskaita). Auditoriaus pažymoje turi būti įvertina, ar:

52.1. išlaidos yra iš tikrųjų padarytos, ar tos išlaidos yra susijusios su veiklos rūšimis, nustatytoms LIFE+ ir Bendrojo finansavimo paraiškose, ar išlaidos padarytos LIFE+ projekto įgyvendinimo metu;

52.2. pirkimai atlikti vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu arba Ūkio subjektų, kurie nėra perkančiosios organizacijos pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, Pirkimų vykdymo ir priežiūros tvarkos aprašu;

52.3. LIFE+ projekto įgyvendinimui naudojamos Bendrojo finansavimo lėšos apskaitomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, nustatančiais buhalterinės apskaitos principus, atsižvelgiant į įmonės tipą.

53. Aplinkos ministerija gali vieną kartą per metus kviešti pareiškėjus pristatyti LIFE+ projektų pažangą ir rezultatus.

54. Esant poreikiui, Agentūra gali atlikti LIFE+ projektų patikrą vietoje, ar prekės, darbai ir (arba) paslaugos, kuriems naudotos Bendrojo finansavimo lėšos, yra atliktos, ir (ar) įsigytos, ir (ar) naudojamos projekto veiklų rūšims.

55. Galutinis Bendrojo finansavimo lėšų mokėjimas atliekamas pareiškėjui pateikus galutinio mokėjimo prašymą. Su galutinio mokėjimo prašymu pateikiama Europos Komisijos mokėjimo kopija, auditoriaus patvirtinta Agentūros nustatytos formos galutinė finansinė ataskaita. Galutinės Europos Komisijos patvirtintos LIFE+ projekto ataskaitos kopija teikiama Aplinkos ministerijai. Atsižvelgdama į Europos Komisijos sprendimus tvirtinti projekto ataskaitą ir atlikti paskutinį mokėjimą, Agentūra priima sprendimą dėl išmokėtų Bendrojo finansavimo lėšų tinkamumo ir galutinio mokėjimo.

56. Europos Komisijai nustačius netinkamų finansuoti išlaidų, kurioms panaudotos ir Bendrojo finansavimo lėšos, Agentūra patikrina jų atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams ir kitiems teisės aktams. Jeigu šiuo atveju nustatomi Lietuvos Respublikos teisės aktų pažeidimai arba Agentūra nustato netinkamų finansuoti Bendrojo finansavimo išlaidų dalį, ji priima vieną iš šių sprendimų:

56.1. siūlyti Aplinkos ministerijai nutraukti LIFE+ projekto Bendrąjį finansavimą ir pareikalauti grąžinti sumokėtas Bendrojo finansavimo lėšas;

56.2. siūlyti Aplinkos ministerijai sumažinti LIFE+ projekto finansavimą ir (ar) pareikalauti grąžinti sumokėtų lėšų dalį arba išskaičiuoti sumokėtą lėšų dalį iš LIFE+ projekto vykdytojo teikiamų mokėjimo prašymų;

56.3. teikti Aplinkos ministerijai kitus pasiūlymus.

57. Aplinkos ministerija, atsižvelgdama į Agentūros pasiūlymus, per 15 darbo dienų nuo jų gavimo dienos priima sprendimą. Sprendimas tvirtinamas aplinkos ministro įsakymu.

58. Agentūra per 10 darbo dienų nuo Tvarkos aprašo 57 punkte nurodyto įsakymo įsigaliojimo dienos pareikalauja iš pareiškėjo grąžinti lėšų dalį, susijusią su pažeidimu, vadovaujantis Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, grąžinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 (Žin., 2005, Nr. [69-2469](#); 2010, Nr. [33-1570](#)).

IX. LIFE+ PARAIŠKŲ PRIĖMIMAS IR TEIKIMAS EUROPOS KOMISIJAI

59. LIFE+ paraiškos, vadovaujantis Gairių pareiškėjams nustatyta tvarka, teikiamos naudojantis internetine paraiškų teikimo sistema „eProposal“. Paraiška per „eProposal“ sistemą pirmiausia teikiama Aplinkos ministerijai, kaip atsakingai nacionalinei institucijai.

60. Aplinkos ministerija atlieka pirminę LIFE+ paraiškų patikrą: turi teisę komentuoti Europos Komisijai teikiamas LIFE+ paraiškas, pareikšti nuomonę ir rekomendacijas pareiškėjams, tačiau nevykdo LIFE+ paraiškų atrankos. Visos Aplinkos ministerijoje iki Tvarkos aprašo 15.6 punkte nurodytos datos gautos LIFE+ paraiškos teikiamos Europos

Komisijai.

61. LIFE+ paraišką teikia ir už jos turinį atsako pagrindinis naudos gavėjas.

62. Pareiškėjai, pateikdami Tvarkos aprašo 15.7 nurodytą prašymą, suteikia kontaktiniam asmeniui prieigą prie pateiktos paraiškos „eProposal“ sistemoje.

63. Gavus Tvarkos aprašo 15.7 punkte nurodytą prašymą, ESPAD patikrina LIFE+ paraiškas „eProposal“ sistemoje pagal atitinkamo LIFE+ komponento Gairėse pareiškėjams patvirtintą patikros lapą. Jeigu yra pastabų, jos siunčiamos pareiškėjui elektroniniu paštu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 15.7 punkte nurodytos datos.

64. Jeigu pareiškėjas Tvarkos aprašo 15.7 punkte nurodytame prašyme nurodo, kad Europos Komisijai turi būti pateikta Bendrojo finansavimo deklaracija, ESPAD ją užpildo ir teikia aplinkos ministrui arba jo įgaliotam asmeniui pasirašyti.

65. Jeigu pareiškėjas Tvarkos aprašo 15.7 punkte nurodytame prašyme nurodo, kad Europos Komisijai turi būti pateikta Pritarimo LIFE+ projektui deklaracija ar kiti Europos Komisijos nustatytos formos dokumentai, ESPAD ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo Tvarkos aprašo 15.7 punkte nurodytos datos pateikia LIFE+ paraiškas Aplinkos ministerijos struktūriniams padaliniais pagal kompetenciją išnagrinėti. Aplinkos ministerijos struktūriniai padaliniai išnagrinėja pateiktas LIFE+ paraiškas, užpildo pritarimo LIFE+ projektui formą ar kitas Europos Komisijos nustatytas formas ir ne vėliau kaip per 3 darbo dienas iki Tvarkos aprašo 15.6 punkte nurodyto termino teikia jas pasirašyti aplinkos ministrui arba jo įgaliotam asmeniui ir pasirašytas išsiunčia pareiškėjui.

66. Tvarkos aprašo 64 ir 65 punktuose nurodytos deklaracijos ir kitos Europos Komisijos nustatytos formos pareiškėjams turi būti teikiamos skaitmenine forma (skenuotos), Paraiškoje nurodytu pagrindinio naudos gavėjo elektroniniu paštu ir išsiųstos paštu ar pateiktos į rankas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas iki Tvarkos aprašo 15.8 punkte nurodytos datos.

67. Pareiškėjas, gavęs iš Aplinkos ministerijos pasirašytas Bendrojo finansavimo deklaraciją, pritarimo LIFE+ projektui deklaraciją ir (arba) kitas Europos Komisijos nustatytas formas, įtraukia jas į paraišką ir Gairėse pareiškėjams nustatyta tvarka skelbia „eProposal“ sistemoje.

68. Aplinkos ministerija per „eProposal“ sistemą gautas LIFE+ paraiškas pateikia Europos Komisijai.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

69. Jeigu įgyvendindamas LIFE+ projektą pareiškėjas nesilaiko Bendrojo finansavimo teikimo sutarties sąlygų, Agentūra turi teisę vienašaliu sprendimu nutraukti Bendrojo finansavimo sutartį ir (ar) pareikalauti grąžinti sumokėtas lėšas ar jų dalį.

70. Dėl pareiškėjo kaltės nepasiekus jo įsipareigotų pasiekti rezultatų, Agentūra, suderinusi su Aplinkos ministerija, turi teisę pareikalauti iš pareiškėjo grąžinti visą ar dalį suteiktos Bendrojo finansavimo sumos. Suteiktų Bendrojo finansavimo lėšų grąžinimo tvarka nustatoma Bendrojo finansavimo sutartyje tarp pareiškėjo ir Agentūros.

71. Asmenys, pažeidę Tvarkos aprašo reikalavimus, nevykdantys Bendrojo finansavimo sutarties nuostatų, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų ir sutarčių nustatyta tvarka.

72. Pareiškėjai turi teisę apskųsti Aplinkos ministerijos ir Agentūros veiksmus ar neveikimą, susijusius su Bendrojo finansavimo paraiškų vertinimu, sprendimo dėl Bendrojo finansavimo skyrimo priėmimu, LIFE+ projektų įgyvendinimo priežiūra, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (Žin., 1999, Nr. [60-1945](#); 2006, Nr. 77-2975) ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

73. Pasikeitus Tvarkos apraše nurodytiems teisės aktams, taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-1008](#), 2011-12-22, Žin., 2011, Nr. 161-7644 (2011-12-29), i. k. 111301MISAK0D1-1008

Nr. [D1-442](#), 2013-06-13, Žin., 2013, Nr. 64-3215 (2013-06-18), i. k. 113301MISAK00D1-442

TAR pastaba. Nauja redakcija.

1 priedas. Neteko galios nuo 2013-06-19

Priedo naikinimas:

Nr. [D1-442](#), 2013-06-13, Žin. 2013, Nr. 64-3215 (2013-06-18), i. k. 113301MISAK00D1-442

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-1008](#), 2011-12-22, Žin., 2011, Nr. 161-7644 (2011-12-29), i. k. 111301MISAK0D1-1008

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-1008](#), 2011-12-22, Žin., 2011, Nr. 161-7644 (2011-12-29), i. k. 111301MISAK0D1-1008

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. gegužės 11 d. įsakymo Nr. D1-265 "Dėl LIFE+ projektų finansavimo aprašo patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-442](#), 2013-06-13, Žin., 2013, Nr. 64-3215 (2013-06-18), i. k. 113301MISAK00D1-442

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. gegužės 11 d. įsakymo Nr. D1-265 "Dėl Europos Sąjungos finansinio instrumento LIFE+ programos bendrojo finansavimo lėšų skyrimo Europos Sąjungos aplinkos finansinio instrumento LIFE+ projektams bendrai finansuoti ir paraiškų projektams finansuoti Europos Sąjungos aplinkos finansinio instrumento LIFE+ lėšomis teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo